

Verklaring cdK aan fractievoorzitters en collegeleden gemeente Delft bij openbaarmaking Berenschot-rapport, 19 november 2012

Dames en heren,

In januari van dit jaar heeft burgemeester Verkerk mij gevraagd zijn rol ten tijde van de zogenoemde gondelaffaire onafhankelijk te laten onderzoeken om eventuele twijfels over zijn integriteit te kunnen wegnemen. Ik heb met u, de fractievoorzitters in de raad, in juni gesproken over de opzet en uitgangspunten voor dit onderzoek. U kon hiermee instemmen en u bevestigde allen open te staan voor de uitkomsten van het onderzoek. Bureau Berenschot heb ik bereid gevonden het onderzoek uit te voeren. Het resultaat van dat onderzoek ligt vandaag voor.

Ik heb ervoor gekozen een begeleidingscommissie in het leven te roepen van drie onafhankelijke derden. Dat zijn voorzitter Lex Cachet (hoofddocent bestuurskunde aan de Erasmus Universiteit), Harry Daemen (eveneens hoofddocent bestuurskunde Erasmus Universiteit) en Michel Marijnen (oud-burgemeester van onder meer de gemeente Roosendaal). Zij hebben de kwaliteit en het proces van het onderzoek bewaakt en onderschrijven het rapport en de conclusies.

Resultaten onderzoek

Het 68-pagina tellend eindrapport hebt u vandaag kunnen lezen. Het is aan u hieraan conclusies te verbinden en hierover het debat aan te gaan met de heer Verkerk en met elkaar. Als opdrachtgever van dit onderzoek en vanuit mijn rol als commissaris van de Koningin wil ik graag met u stilstaan bij de conclusies van het rapport en de context waarbinnen wij deze moeten bezien. Een reactie van mijn kant heb ik in mijn overleg met de fractievoorzitters toegezegd.

Er zijn vijf momenten onderzocht. De onderzoekers zijn duidelijk over de eerste twee momenten: de heer Verkerk heeft niet in strijd met geldende normen gehandeld in het opgenomen telefoongesprek van toenmalig wethouder Baljé, en dat geldt ook voor zijn vermeende betrokkenheid bij een Haagse grondtransactie. *De persoonlijke integriteit van de heer Verkerk staat dus niet ter discussie.* Ik ben blij dat dit nu objectief is komen vast te staan.

Het derde, vierde en vijfde moment hebben betrekking op de nasleep na openbaarmaking van opgenomen beelden in 2005 door een raadslid, de heer Stoelinga. Berenschot heeft hierbij nadrukkelijk de rol van de burgemeester, het toenmalige college en de toenmalige raad geanalyseerd.

Het derde moment richt zich op de reactie van de heer Verkerk nadat hij signalen van raadslid Stoelinga en restauranthouder Daga had ontvangen over de opgenomen beelden. De heer Verkerk is hier op een zorgvuldige wijze mee omgegaan en heeft niet in strijd met het normenkader gehandeld, stelt bureau Berenschot.

Momenten vier en vijf gaan over de besluitvorming over het intern onderzoek en over het vergoeden van juridische bijstand aan oud-wethouder Baljé. De onderzoekers concluderen dat deze besluitvorming zorgvuldiger en onafhankelijker had gekund. Het toenmalige college werd hierdoor immers partij in het conflict tussen een oud-wethouder en een raadslid.

Rol burgemeester

De onderzoekers concluderen dat de besluitvorming door het college unaniem was, en dat de gemeenteraad goed was geïnformeerd. Het handelen van het college had steeds de steun van de meerderheid van de raad. Wel wijzen zij op de zelfstandige verantwoordelijkheid van de

burgemeester als onafhankelijk voorzitter die boven de partijen staat. Volgens Berenschot had de burgemeester een nadrukkelijker rol kunnen nemen om een zorgvuldiger en onafhankelijker besluitvorming te bevorderen.

De onderzoekers geven overigens wel aan dat wellicht geen enkel college hierop voorbereid zou zijn geweest, zij spreken van een "novum" in de gemeentepolitiek. Verder constateren zij dat als het gaat om de besluitvorming bij de momenten vier en vijf (intern onderzoek en vergoeding juridische kosten voor de heer Baljé) dit telkens in unanimitieit is gebeurd door het toenmalige college. Ook de toenmalige raad heeft het college hierin in meerderheid gesteund.

Context problematiek

Wie het onderzoek tot zich neemt, ziet een gejuridificeerd conflict dat jarenlang voortsleept zonder dat partijen nog normaal met elkaar spreken. Dit heeft de afgelopen jaren een zware wissel getrokken op de politiek-bestuurlijke verhoudingen in Delft. Bij het gereedkomen van het rapport heeft de begeleidingscommissie bij mij haar zorg hierover uitgesproken. De commissie heeft dit in een brief nader onderbouwd. Deze brief vindt u bij de stukken. De commissie vindt het verontrustend dat er in Delft kennelijk weinig vertrouwen bestaat in politiek-bestuurlijke probleemoplossing; college en raad zijn niet in staat gebleken om de gondelaffaire adequaat op te lossen.

Ook naar mijn opvatting is in Delft sprake van onderling wantrouwen, een gebrek aan politiek-bestuurlijk oplossend vermogen en van verruwende omgangsvormen. De gondelaffaire lijkt hiervan een illustratie. Alle actoren zijn hiervoor verantwoordelijk: het college, de raad, de politieke partijen. In de onderlinge verhoudingen, binnen maar ook buiten de raadszaal, op

websites en in social media lijkt wantrouwen telkens het vertrekpunt en daarbij is niemand gebaat.

De vraag is nu: hoe weg te komen uit deze kramp?

Werken aan vertrouwen

Het zou naar mijn opvatting helpen indien u op de eerste plaats de conclusie van Berenschot zou overnemen dat de persoonlijke integriteit van burgemeester Verkerk in de gondelaffaire *niet ter discussie staat*. Erkenning van dit punt zou een eerste opening kunnen bieden om op een andere manier met elkaar om te gaan. Hoe u dit inricht, is aan u. U bent aan zet. Het rapport dat ik u vandaag aanbied, kan u hierbij helpen. Ook al is het aan u om aan betere omgangsvormen en verhoudingen te werken, ik zal de ontwikkelingen daarin alert blijven volgen. Als u niets doet zal ik u hinderlijk blijven volgen omdat het in Delft anders moet èn kan.

Ik realiseer me dat een dergelijk proces ingaan, makkelijker gezegd is dan gedaan. Toch hoop ik dat u de stap wilt zetten, in de overtuiging dat een prachtige stad als Delft het waard is om in te investeren, ook en met name nù in de politiek-bestuurlijke verhoudingen. Het zou, om met de begeleidingscommissie te spreken, een "positieve doorstart" van politiek en bestuur in Delft kunnen betekenen.

Ik vertrouw op uw inzet en slaagkans.